

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoCsp/5/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124299299
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:6124299299.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a členov senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Lenky Konštiakovej, v právnej veci žalobcu: 365.bank, a. s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpeného SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., XXX XX C., o zaplatenie 3.689,87 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 17Csp/84/2024-147 zo dňa 12. februára 2025, takto

rozhodol:

Odvolací súd odvolanie žalobcu proti vyhovujúcemu výroku I. o d m i e t a .

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti výroku II. a závislému výroku III. o nároku na náhradu trov konania z r u š u j e a vec v r a c i a súdu prvej inštancie v tomto rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 30.04.2024 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny vo výške 2.401,06 eura, zmluvných úrokov vo výške 1.252,81, úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 2.401,06 eura od 14.02.2023 do zaplatenia, nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 36,- eur, ako aj na náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 11.04.2022 uzatvoril žalobca (do 02.07.2021 podnikajúci pod obchodným menom: Poštová banka, a.s.) so žalovanou stranou Zmluvu o úvere č. 2294627846, na základe ktorej žalobca poskytol v zmysle § 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov žalovanej strane bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 2.470,- eur. Žalovaná strana načerpala úver dňa 11.04.2022. Podľa úverovej zmluvy je v prípade nesplácania úveru žalobca oprávnený vyhlásiť úver za predčasne splatný. Žalovaná strana poskytnutý úver riadne nesplácala, napriek tomu že žalobca upozornil žalovanú stranu na jej omeškanie so splácaním úveru a možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Keďže žalovaná strana úver nesplácala, žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 13.02.2023 a požiadal žalovanú stranu o okamžité splatenie celého zostatku úveru. Splatnosť jednotlivých splátok bola dohodnutá na 15. deň v mesiaci. Viac ako tri mesiace v súlade s § 53 ods. 9 OZ bol v tom čase dlžník v omeškaní so splátkou splatnou dňa 15.10.2022, pre ktorú žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť. Pre úplnosť uvádza, že podľa § 1 písm. a) v spojení s § 8 písm. a) Zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa premlčacie lehoty predlžujú o 76 kalendárnych dní (t. j. 35 dní za obdobie od 27.03.2020 - 30.04.2020 a 41 dní za obdobie od 19.01.2021 do 28.02.2021). Žalovaná strana do zosplatenia uhradila na úver sumu 258,72 eura, z čoho pripadlo na istinu 68,94 eura, úroky 138,08 eura a na poplatky a poistné 51,70 eura. Istina pohľadávky tak predstavuje 2.401,06 eura, [2.470,- eur (výška poskytnutého úveru) - 68,94 eura (platby žalovanej strany započítané na istinu pred zosplatením úveru) - 0,00 eur sumár úhrad po dátume zosplatenia (platby žalovanej strany započítané na istinu po zosplatení úveru)]. Žalobca si uplatňuje nárok na zvyšnú časť neuhradených úrokov podľa úverovej zmluvy v

súlade s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR (čl. 2 ods. 2 CSP; bližšie časť III.). Celkové úroky, ktoré mala na úver žalovaná strana zaplatiť, predstavovali v zmysle amortizačnej tabuľky sumu 1.390,89 eura [celkové náklady 3.884,89 eura - istina [2.470,- eur - poisťné 0,00 eur (96 mesiacov x 0,- eur) - poplatok za poskytnutie úveru pri čerpaní 24,70 eura]. Vzhľadom na doteraz zaplatené úroky predstavujú nezaplatené úroky spolu vo výške 1.252,81 eura (1.390,89 eura - 138,08 eura). Žalobca si zároveň uplatňuje neuhradené poplatky vo výške 36,- eur, ktoré predstavujú reálne náklady spojené s vymáhaním úveru (zasielané upomienky a zosplatňujúce výzvy žalovanej strane). Tento nárok si žalobca uplatňuje ako „náklady spojené s uplatnením pohľadávky“ v dôsledku toho, že elektronický formulár pre podanie návrhu na vydanie platobného rozkazu neobsahuje samostatné kolónky pre poplatky. Žalobca si uplatňuje ďalej zákonné úroky z omeškania (5 % p. a. + základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.), a to iba zo sumy nesplatennej istiny úveru. Upomienky, zosplatňujúca výzva a predžalobná výzva boli zasielané žalovanej strane na korešpondenčnú adresu, prípadne na (poslednú známu) adresu uvedenú v zmluve o úvere. Všetky písomnosti zo strany žalobcu (banky), vrátane spomínanej predžalobnej výzvy, zasielanej prostredníctvom advokáta žalobcu, boli žalovanej strane riadne odoslané a doručené v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami, ako aj v súlade s rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 15.12.2020 sp. zn. 5 Cdo 36/2020, publikovaným v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR pod č. 4/2021. Žalobca záverom poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré by mali byť v súvislosti s prejednávanou vecou podľa jeho názoru na daný prípad aplikované.

2. Okresný súd Banská Bystrica písomnou výzvou zo dňa 22.05.2024 vyzval žalobcu, aby v lehote 10 pracovných dní od doručenia tejto výzvy preukázal, že pred poskytnutím úveru bola s odbornou starostlivosťou preverená schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ods. 1 a nasl. Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Žalobca na predmetnú výzvu reagoval podaním, v ktorom uviedol, že žalobca pred poskytnutím úveru riadne skúmal bonitu žalovaného, keď deklarovaný príjem žiadateľa typu invalidný dôchodca banka overila z externého nezávislého zdroja a akceptovala príjem žiadateľa vo výške 286,- eur. Žalobca ďalej dôvodil, že v rámci posudzovania mala banka k dispozícii kompletné informácie o úverových záväzkoch žiadateľa (výdavky) zo Spoločného registra bankových informácií, žiadateľ si uvádzal rodinný stav rozvedený/á a počet vyživovaných detí 0. Finančná analýza platná v tom čase bola vyhovujúca pre poskytnutie úveru vo výške 2.470,- eur na 96 mesiacov s mesačnou splátkou 40,22 eura. K uvedenému podaniu žalobca pripojil žiadosť o úver zo dňa 11.04.2022, dáta zo Sociálnej poisťovne zo dňa 11.04.2022 a dáta zo SRBI zo dňa 11.04.2022.

3. Okresný súd Banská Bystrica vydal vo veci dňa 03.06.2024 platobný rozkaz sp. zn.: 22Up/1019/20024, ktorý sa však žalovanému nepodarilo doručiť do vlastných rúk. Žalobca na základe výzvy Okresného súdu Banská Bystrica navrhol podľa § 10 ods. 1 Zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní, pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku. Okresný súd Banská Bystrica postúpil predmetnú právnu vec tunajšiemu súdu ako súdu miestne príslušnému dňa 09.08.2024.

4. Súd žalovanému doručil žalobu spolu s jej prílohami podľa § 116 ods. 2 CSP a zároveň ho v zmysle § 167 ods. 2 CSP vyzval, aby sa k nej vyjadril. Žalovaný sa k žalobe písomne nevyjadril, skutkové tvrdenia žalobcu nijakým spôsobom nepoprel.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vec podľa § 180 CSP prejednal v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu a žalovaného, ktorí sa na pojednávanie nedostavili. Právny zástupca žalobcu v podaní, v ktorom ospravedlnil svoju ako aj neprítomnosť žalobcu na nariadenom pojednávaní ďalej uviedol, že vzhľadom na aktuálny stav konania, keď upomínací súd vyhovel žalobe v celom rozsahu, čoho je nevyhnutným predpokladom, že dospel k záveru, že predmetná zmluva o úvere neobsahuje žiadne neprijateľné podmienky a nárok žalobcu možno odôvodnene predpokladať, keď žalovaný doposiaľ v konaní uplatnený nárok žalobcu nepoprel procesne účinným spôsobom v zmysle § 151 CSP (napriek tomu, že ide o spotrebiteľský spor, poprieť skutkové tvrdenia môže výlučne iba strana, nie súd), keď žalobca doplnil aj skutkové tvrdenia a dôkazné prostriedky ku skúmaniu bonity žalovaného, v záujme hospodárnosti súhlasí s prejednaním veci v ich neprítomnosti. Dodal, že žalobca naďalej trvá na svojich doterajších písomných vyjadreniach. Skutkové tvrdenia a listinné dôkazné prostriedky, predložené žalobcom v súdnom konaní, sú plne spôsobilé privodiť žalobcovi procesný úspech, o čom svedčil aj

vydaný platobný rozkaz. Ak by súd považoval niektorú ďalšiu skutočnosť za spornú (hoci nebola zo strany žalovaného procesne účinne rozporovaná), žalobca je pripravený doplniť do súdneho konania ďalšiu súvisiacu úverovú dokumentáciu, avšak práve vzhľadom na vyššie popísaný stav konania to nateraz považuje za nadbytočné. Akcentuje, že žalobca (licencovaná banka) si riadne splnil všetky povinnosti uložené Zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ostatnými súvisiacimi právnymi predpismi.

6. V tejto súvislosti dal súd žalobcovi do pozornosti, že žiadne ustanovenie žiadneho predpisu, neopravňuje žalobcu vyvodzovať dôvodnosť ním uplatňovaného nároku a to či už zo zvoleného procesného postupu súdu v konaní resp. z akýchkoľvek iných dôvodov, keď zvolenie konkrétneho procesného postupu súdu a právne posúdenie veci, je výlučne vecou súdu a to vzhľadom na uvádzané skutkové tvrdenia, predložené, prípadne označené dôkazy, vzniknutú procesnú situáciu, a to najmä s ohľadom na dodržanie zásady hospodárnosti konania. Súd dal žalobcovi ďalej do pozornosti, že súd nie je v žiadnom prípade viazaný právnym názorom upomínacieho súdu ani obsahom vydaného platobného rozkazu. Ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní s podmienkami resp. požiadavkou odročenia riadne nariadeného pojednávania za predpokladu spornosti skutkových tvrdení, či akékoľvek vyvodzovanie dôvodnosti uplatňovaného nároku je zo strany strán sporu podľa názoru súdu neprípustné. To, ktoré skutkové tvrdenia považuje súd za nesporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za sporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie, ako aj predbežné právne posúdenie veci, uvádza súd obligatórne na nariadenom pojednávaní, pokiaľ tak neučinil na predbežnom prejednaní sporu. Právny zástupca žalobcu sa na riadne nariadené pojednávanie nedostavil, svoju neprítomnosť ospravedlnil a pokiaľ v prejednávanej veci zvolil takúto procesnú stratégiu, v žiadnom prípade nemôže argumentovať, že iné ako ním očakávané rozhodnutie, je prekvapivým rozhodnutím, ktorým by bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces. Právny zástupca žalobcu si mal možnosť na riadne nariadenom pojednávaní predbežný právny názor súdu v prejednávanej veci vypočúť a na pojednávaní právne argumentovať. Pokiaľ toto svoje oprávnenie v prejednávanej veci nevyužil, nemôže byť táto skutočnosť na ťarchu konajúceho súdu a porušením práva na spravodlivý súdny proces. Tu dal súd žalobcovi zároveň do pozornosti § 179 CSP, podľa ktorého súd vedie pojednávanie tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní a tiež na skutočnosť, že pojednávanie môže byť odročené len z dôležitých dôvodov, medzi ktoré dôvody dobrovoľná neúčast' na nariadenom pojednávaní a to či už strany sporu alebo jeho zástupcu, nepochybne nepatrí.

7. Napadnutým (zhora v záhlaví tohto rozhodnutia označeným) rozsudkom Okresný súd Levice ako súd prvej inštancie/prvoinštančný súd v spore takto rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 590,37 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 24,31 eura od 16.03.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.04.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.05.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.06.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.07.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.08.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.09.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.10.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.11.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.12.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.01.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.02.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.03.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.04.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.05.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.06.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.07.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.08.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.09.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.10.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.11.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.12.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.01.2025 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietá.

III. Žalovanému sa voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

8. S poukazom na vykonané dokazovanie ustálil nasledovný skutkový stav:

8.1. Medzi právnym predchodcom žalobcu (Poštová banka, a.s.) ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, bola dňa 11.04.2022 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere „dobrápôžička“,

predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového úveru vo výške 2.470,- eur. Žalovaný sa v zmluve o spotrebiteľskom úvere zaviazal splatiť úver s fixnou úrokovou sadzbou vo výške 12,00 % ročne, zaviazal sa splácať poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi formou pravidelných mesačných splátok v počte 96 splátok, prvá až predposledná splátka bola dojednaná vo výške 40,22 eura a posledná vo výške 39,29 eura, ktoré splátky boli splatné vždy k 15. - temu dňu v mesiaci. Splatnosť prvej mesačnej splátky bola dojednaná na 15.05.2022, termín konečnej splatnosti dojednaný na deň 15.04.2030. RPMN poskytnutého úveru bola v zmluve uvádzaná vo výške 13,10 %, priemerná hodnota RPMN vo výške 8,28 %, odplata poskytnutého úveru uvádzaná vo výške 13,00 %, najvyššia prípustná výška odplaty uvádzaná v hodnote 16,56 %, celková čiastka, ktorú spotrebiteľ zaplatí vyčíslená vo výške 3.884,89 eura.

8.2. Žalovaný úver čerpal, riadne a včas ho nesplácal, v dôsledku čoho žalobca listom zo dňa 16.01.2023 upozornil žalovaného, že pohľadávka banky je viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 181,96 eura a vyzval ho na úhradu dlžnej sumy v lehote 15 dní odo dňa doručenia výzvy, pričom ho tiež upozornil, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy záväzku, banka je oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatný. Predmetná výzva bola podaná na poštovú prepravu dňa 17.01.2023 s tým, že sa žalobcovi vrátila dňa 10.02.2023 ako neprevzatá v odbernej lehote. Z bodu 4.3.2 Všeobecných obchodných podmienok účinných od 01.10.2019 ako aj z bodu 7.3 Obchodných podmienok pre spotrebiteľské úvery vyplýva, že ak je korešpondencia zaslaná poštou, za deň doručenia sa považuje deň jej vrátenia do banky, ak sa korešpondencia vráti späť do banky z dôvodu jej neprevzatia. Predmetná výzva sa tak dostala do dispozičnej sféry žalovaného dňa 10.02.2023, pričom 15 dňová lehota na plnenie uplynula dňa 25.02.2023. Žalovaný však ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil, v dôsledku čoho žalobca listom zo dňa 13.02.2023 oznámil žalovanému, že úverový záväzok sa stal ku dňu 13.02.2023 predčasne splatný v celom rozsahu a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote 10 kalendárnych dní odo dňa doručenia predmetnej výzvy, ktorú výzvu žalobca pre žalovaného podal na poštovú prepravu dňa 14.02.2023, a ktorá sa žalobcovi vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote dňa 10.03.2023. Oprávnenie veriteľa vyhlásiť poskytnutý úver za predčasne splatný je obsiahnuté v bode 4.4 zmluvy s názvom „Práva a povinnosti zmluvných strán“. Predžalobnou výzvou zo dňa 26.03.2024 bol žalovaný opäť vyzvaný na úhradu dlžnej sumy vo výške 2.998,99 eura, ktorá predžalobná výzva bola podaná na poštovú prepravu dňa 27.03.2024, avšak neúspešne.

8.3. Z výpisu z Obchodného registra SR súd zistil, že na strane žalobcu došlo k zmene obchodného mena dňom 03.07.2021 a to z obchodného mena „D. E., F.“ na obchodné meno „365.bank, a. s.“.

8.4. Zo žiadosti o spotrebiteľský úver zo dňa 11.04.2022 vyplýva, že žalovaný je rozvedený, bez vyživovacej povinnosti, so stredoškolským vzdelaním s maturitou, invalidný dôchodca s príjmom pozostávajúcim z dôchodku vo výške 286,- eur a s vlastným bývaním.

8.5. Z elektronickej lustrácie v Sociálnej poisťovni ohľadom žalovaného zo dňa 11.04.2022 vyplýva, že žalovaný je poberateľom invalidného dôchodku aspoň vo výške 286,- eur.

8.6. Z výpisu z registra klientských informácií ohľadom žalovaného ku dňu 11.04.2022 vyplýva, že žalovaný je k tomuto dátumu bez úverového zaťaženia.

9. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie s poukazom na vyjadrenie strán sporu, zistený skutkový stav sporu a citované ustanovenia právnych predpisov – Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Zb. - § 497), Občianskeho zákonníka (OZ – zákon č. 40/1964 Zb. - § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 6 a 9, § 565, § 121 ods. 3 a § 517 ods. 1 a 2), zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (§ 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/ a d/, § 7 ods. 1, 16, 17, 23 a 27, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 a 2), opatrenia Národnej banky Slovenska (NBS) zo dňa 14.11.2017 č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 1, § 2 ods. 2 a § 6 ods. 2 prvá veta), Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ (§ 1 ods. 1, 2, 3 písm. a/, bod 3 + písm. b/ bod 2 + ods. 4, § 1a ods. 1, 4 a 5 a § 3) a Civilného sporového poriadku (CSP – zákon č. 160/2015 Z. z. - § 151 ods. 1, § 232 ods. 3, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2) - odôvodnil nasledovne:

9.1. Uzavretú zmluvu o spotrebiteľskom úvere súd posúdil jednak ako Zmluvu o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, ale zároveň ide o spotrebiteľskú zmluvu podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a predmetný zmluvný vzťah súd posúdil aj v zmysle ustanovení Zákona č.

129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

9.2. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba bola podaná čiastočne dôvodne. Je nesporné, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 11.04.2022 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere „dobrápôžička“, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového úveru vo výške 2.470,- eur, pričom termín konečnej splatnosti úveru bol dojednaný na deň 15.04.2030. V konaní nebolo sporné ďalej ani to, že žalovaný spotrebiteľský úver čerpal, riadne a včas ho však nesplácal, preto žalobca spotrebiteľský úver dňa 13.02.2023 zosplatal. Vo všeobecnosti je potrebné v tejto súvislosti uviesť, že v súvislosti s právom veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, upravuje § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pre spotrebiteľské zmluvy osobitné predpoklady pre uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Ak chce totiž veriteľ uplatniť právo na zaplatenie celého dlhu, môže tak urobiť len v prípade, ak to bolo dohodnuté, alebo v rozhodnutí určené a súčasne, ak od splatnosti nezaplatenej splátky uplynula najmenej trojmesačná lehota a ak zároveň dlžníka upozornil, že si právo na zaplatenie celého dlhu uplatňuje. Veriteľ musí uplatnenie svojho práva vo vzťahu k dlžníkovi vopred notifikovať a to najmenej v 15 - dňovej lehote. Po uplynutí notifikačnej lehoty sa právo veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa stáva účinným.

9.3. V tejto súvislosti však súd poukazuje ďalej na to, že veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorázové splatenie spotrebiteľského úveru a to s poukazom na § 11 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z. z., pokiaľ veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 a pred uzatvorením zmluvy neposúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Podľa § 7 ods. 16 predmetného zákona, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať. Podľa § 7 ods. 17 predmetného zákona, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi. Ak je okrem iného veriteľom banka tak, ako je to nepochybne aj v prípade žalobcu, sprísňuje zákon požiadavku na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak, že veriteľ je povinný posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvoj tretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

9.4. V zmysle § 11 ods. 2 predmetného zákona ďalej platí, že v prípade hrubého porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, pričom za hrubé porušenie tejto povinnosti sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa však ďalej považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42. Veriteľ, ktorým je okrem iného banka tak, ako je to aj v prípade žalobcu, môže poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi podľa § 7 ods. 23 zákona len vtedy, ak spotrebiteľ spĺňa limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu. Podrobnosti na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver ako aj výšku jednotlivých limitov, upravuje Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2017 zo dňa 14.11.2017 v platnom znení. Podľa § 2 ods. 2 predmetného opatrenia, limit ukazovateľa schopnosti splácať nemôže prekročiť hodnotu 1 a limit na podiel celkovej zadlženosti k príjmu, nemôže prekročiť podľa § 6a ods. 2 opatrenia hodnotu 8, ak v odseku 3 nie je ustanovené inak. Tiež je takýto veriteľ v zmysle § 7 ods. 27 predmetného zákona povinný použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Banka je povinná bez súhlasu

spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra.

9.5. Ako teda vyplýva z jednotlivých vyššie citovaných zákonných ustanovení Zákona č. 129/2010 Z. z., zákon sankcionuje veriteľa za nedodržanie ustanovení zákona na úseku posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver jednak nemožnosťou veriteľa požadovať od spotrebiteľa jednorázové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia týchto ustanovení aj bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru, ktoré skutočnosti tak bezpochyby majú vplyv tak na dôvodnosť ako aj výšku žalobcom uplatňovaného nároku.

9.6. Súd v prvom rade pristúpil v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka k preskúmaniu výšky odplaty za poskytnutý úver, či táto odplata v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka s poukazom na § 1 a § 1a ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., neprekračuje najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať, keďže jej prekročenie by malo za následok nástup zákonnej sankcie spočívajúcej v absolútnej neplatnosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Podľa § 1 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. V danom prípade pozostáva odplata za poskytnutý úver z úroku vo výške 12,00 % ročne a z poplatku za poskytnutie úveru vo výške 24,70 eura. Podľa § 1 ods. 2 nariadenia vlády, odplata sa vyjadruje v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov za rok a vypočíta sa ako súčet plnení podľa odseku 3 za rok. Zmluvný úrok vo výške 12,00 % p. a. napĺňa na účel výpočtu odplaty predpokladá obsahnuté v § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3. predmetného nariadenia vlády, podľa ktorého odplatu okrem iného tvoria plnenia vyjadrené v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že opakujúce sa plnenie v percentách za rok, sa považuje za plnenie za rok. Dojednaný poplatok za poskytnutie úveru vo výške 24,70 eura po prepočte podľa § 1 ods. 3, písm. b) bodu 2. nariadenia vlády, predstavujú na účely výpočtu odplaty po zaokrúhlení podľa § 1a ods. 5 nariadenia vlády hodnotu 1,00 % (27,70 eura : 2.470,- eur x 100). Celková suma plnení vyjadrená v percentách za rok ku dňu uzavretia zmluvy tak predstavuje odplatu za poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 13,00 % (12,00 % zmluvný úrok + 1,00 % poplatok za poskytnutie úveru). Podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády, na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy, pričom podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov pri obdobnom úvere alebo pôžičke. Priemerná RPMN za príslušný kalendárny štvrtrok sa v zmysle § 2 Vyhlášky Ministerstva financií SR č. 289/2010 zverejňuje najneskôr v posledný pracovný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po uplynutí príslušného kalendárneho štvrtroka. Keďže zmluva bola uzavretá dňa 11.04.2022, bolo potrebné pre posúdenie najvyššej prípustnej výšky odplaty vychádzať z priemernej RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk za 4. štvrtrok roku 2021 (október, november, december), keď hodnota za prvý štvrtrok roku 2022 bola v zmysle informácie zverejnenej na webovej stránke MF SR, zverejnená až dňa 28.04.2022. Priemerná RPMN úverov poskytnutých bankami a pobočkami zahraničných bánk za 4. štvrtrok 2021 pri zmluvnej splatnosti nad 5 do 10 rokov, predstavovala hodnotu 8,28 % pri obdobnom spotrebiteľskom úvere, v dôsledku čoho súd konštatuje, že odplata za poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 13 % neprekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty, ktorá v čase uzatvorenia zmluvy predstavovala hodnotu 16,56 % (13 % ? 2 x 8,28 %).

9.7. Preskúmaním predmetnej zmluvy podľa príslušných ustanovení Zákona č. 129/2010 Z. z. dospel súd ďalej k záveru, že zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti, ktoré požaduje § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, a ktorých absencia by mala za následok nástup zákonnej sankcie spočívajúcej v bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru. Súd tiež konštatuje, že správne sú uvedené náležitosti, ktorých hodnota závisí od jednotlivých parametrov poskytovaného spotrebiteľského úveru, a tieto zodpovedajú zároveň požiadavkám zakotveným v § 11 ods. 1 zákona (napr. § 11 ods. 1 písm. d) a g) zákona).

9.8. Dôvodom bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru je však hrubé porušenie povinnosti veriteľa podľa § 7 v nadväznosti na § 11 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobca na výzvu Okresného súdu Banská Bystrica, aby tento preukázal, že pred poskytnutým úveru bola s odbornou starostlivosťou preverená schopnosť spotrebiteľa splácať úver v zmysle § 7 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z. z., súdu predložil listinné dôkazy, z ktorých vyplýva, že žalobca prostredníctvom žiadosti o spotrebiteľský úver preskúmal tzv. rodinné pomery na strane spotrebiteľa, preveril aj jeho príjem v Sociálnej poisťovni a tiež nahliadol do úverového registra, avšak žalobca však v konaní netvrdil a ani nepreukázal dodržanie postupu podľa § 7 ods. 23 predmetného zákona, pričom podľa § 7 ods. 16 zákona, vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať. Žalobca tak v konaní nepreukázal, že by na strane spotrebiteľa preskúmaval limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu, a to napriek tomu, že ak ich spotrebiteľ nespĺňa, veriteľ nesmie úver žiadateľovi poskytnúť. Žalobca tak porušil svoje povinnosti zakotvené v § 7 ods. 23 Zákona č. 129/2010 Z. z., čo sa v zmysle § 11 ods. 2 považuje za hrubé porušenie povinnosti a uvedené má za následok nielen nástup zákonnej sankcie spočívajúcej v bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, ale aj sankcie spočívajúcej v nemožnosti požadovať od žalovaného jednorázové splatenie spotrebiteľského úveru, keď hrubé porušenie jednoznačne subsumuje v zmysle intencií zákona, aj menej závažné porušenie. Žalobca v dôsledku hrubého porušenia svojich povinností zakotvených podľa § 7 ods. 23, kedy na strane spotrebiteľa preukázateľne nepreskúmal limity podľa tohto ustanovenia, totiž ani nebol oprávnený žalovanému poskytnúť úver, v dôsledku čoho tak musí nastúpiť aj sankcia spočívajúca v nemožnosti požadovať od žalovaného jednorázové splatenie spotrebiteľského úveru, pretože opak by mal za následok, že spotrebiteľ, ktorý nie je ani spôsobilý riadne a včas splácať úver, a ktorému ani spotrebiteľský úver z uvedených dôvodov poskytnutý nemal byť, je povinný v dôsledku zosplatnenia úveru zo strany veriteľa, jednorázovo splatiť celý úver, na ktorého vrátenie ani len v pravidelných splátkach, nespĺňal už v čase poskytnutia úveru zákonom kladené požiadavky. Nenastúpenie oboch sankcií by tak v danom prípade bolo v rozpore so zmyslom a účelom zákona a na neho nadväzujúceho opatrenia NBS, ktorých prvoradým účelom je chrániť spotrebiteľa pred takým neúmerným zadlžením, ktoré spotrebiteľ nie je reálne schopný už od počiatku zmluvného vzťahu znášať.

9.9. Aj pre prípad, že by bol žalobca sporný úver oprávnený zosplatiť, nedošlo zo strany žalobcu podľa názoru súdu k jeho platnému zosplatneniu a to pre porušenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď od upozornenia žalobcu na omeškanie žalovaného do zosplatnenia úveru, neuplynula 15 dňová notifikačná lehota. Žalobca listom zo dňa 16.01.2023 síce upozornil žalovaného, že pohľadávka banky je viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti, ktorá výzva bola podaná na poštovú prepravu dňa 17.01.2023 s tým, že žalobcovi sa vrátila dňa 10.02.2023 ako neprevzatá v odbernej lehote. Z bodu 4.3.2 Všeobecných obchodných podmienok účinných od 01.10.2019 ako aj z bodu 7.3 Obchodných podmienok pre spotrebiteľské úvery vyplýva, že ak je korešpondencia zaslaná poštou, za deň doručenia sa považuje deň jej vrátenia do banky, ak sa korešpondencia vráti späť do banky z dôvodu jej neprevzatia. Predmetná výzva bola vrátená do banky dňa 10.02.2023 a v zmysle obchodných podmienok sa tak dostala do dispozičnej sféry žalovaného dňa 10.02.2023, v dôsledku čoho tak 15 dňová notifikačná lehota na plnenie žalovanému uplynula dňa 25.02.2023, avšak žalobca predmetný úver vyhlásil za predčasne splatný už dňa 13.02.2023.

9.10. Keďže veriteľ nebol oprávnený vyžadovať od žalovaného jednorázové splatenie úveru, resp. aj pre prípad, že by oprávnený bol, sporný úver platne nezosplatnil a tiež vzhľadom k bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, je tak žalovaný podľa názoru súdu povinný titulom poskytnutého úveru zaplatiť žalobcovi len splatné splátky požičanej istiny a tomu zodpovedajúce zákonné úroky z omeškania z dlžnej istiny.

9.11. Vzhľadom k bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, bol žalovaný povinný pri poskytnutom úvere vo výške 2.470,- eur a dojednanom počte splátok 96, povinný uhradiť žalobcovi 95 splátok po 25,73 eura a 1 splátku vo výške 25,65 eura. Ku dňu vyhlásenia rozhodnutia súdu je splatných 33 splátok, čo činí sumu 849,09 eura (33 splátok x 25,73 eura). Zo skutkových tvrdení žalobcu ďalej vyplýva, že žalovaný titulom poskytnutého úveru uhradil celkovo sumu vo výške 258,72 eura a to vrátane poplatku za poskytnutie úveru vo výške 24,70 eura, v dôsledku čoho tak dlžná splatná čiastka predstavuje sumu 590,37 eura (849,09 eura - 258,72 eura). Keďže žalovaný v konaní netvrdil a nepreukázal, že by uhradil čo i len ďalšiu čiastku svojho splatného záväzku, zaviazal súd žalovaného na zaplatenie splatnej istiny v tejto výške a vo zvyšnej časti uplatňovanej istiny tak súd žalobu zamietol.

9.12. Vzhľadom k bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru súd žalobu žalobcu zamietol aj v časti uplatňovaných zmluvných úrokov vo výške 1.252,81 eura ako aj v časti uplatňovaných poplatkov vo výške 36,- eur.

9.13. Následne si žalobca uplatnil aj zákonné úroky z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 2.401,06 eura od 14.02.2023 do zaplataenia. Pretože sa žalovaný dostal podľa prvej vety § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka do omeškania s plnením svojho peňažného záväzku, má žalobca právo požadovať od žalovaného popri plnení aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky2) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/87/20150101>> platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Vzhľadom na to, že základná úroková sadzba ECB platná ku dňu 16.03.2023 (odkedy sa žalovaný prvýkrát dostal do omeškania) bola 0,00 % p. a., žalobca má nárok na úrok z omeškania vo výške 8,00 % ročne (3 % + 5 %). Ako však už súd uviedol, žalobca nebol od žalovaného oprávnený vyžadovať jednorázové splatenie poskytnutého úveru, v dôsledku čoho sa tak žalovaný dostal do omeškania len so splácaním jednotlivých splatných bezúročných a bezpoplatkových splátok.

9.14. Žalovaný bol ku dňu 14.02.2023 povinný uhradiť 9 bezúročných a bezpoplatkových splátok po 25,73 eura, celkovo teda sumu 231,57 eura. Žalovaný však k tomuto dátumu uhradil celkovo sumu vo výške 258,72 eura, v dôsledku čoho sa tak do omeškania k tomuto dátumu nedostal. Vzhľadom k poskytnutým plneniam zo strany žalovaného bola tak riadne a včas uhradená aj splátka splatná dňa 15.02.2023, pričom žalovaný čiastočne a to vo výške 1,42 eura uhradil aj splátku splatnú dňa 15.03.2023. Prvýkrát sa tak žalovaný do omeškania dostal práve so splátkou splatnou dňa 15.03.2023 vo výške 24,31 eura (25,73 eura - 1,42 eura) a následne aj s jednotlivými splátkami vo výške 25,73 eura a to počnúc splátkou splatnou dňa 15.04.2023 až po splátku splatnú dňa 15.01.2025. V zmysle uvedeného preto súd zaviazal žalovaného na zaplataenie zákonných úrokov z omeškania z jednotlivých omeškaných dlžných splátok tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia a vo zvyšnej časti uplatnených úrokov z omeškania tak súd žalobu žalobcu zamietol.

9.15. Lehotu na plnenie žalovaného určil súd podľa § 232 ods. 3 CSP.

9.16. V súvislosti s argumentáciou žalobcu že žalovaný v konaní uplatnený nárok žalobcu procesne účinným spôsobom v zmysle § 151 CSP nepoprel, súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR z 11.06.2019, sp. zn.: I. ÚS 246/2019, podľa ktorého „pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok“.

9.17. Hodnota sporu predstavovala spolu sumu 3.689,87 eura (istina 2.401,06 eura + zmluvné úroky 1.252,81 eura + poplatky 36,- eur). Keďže žalobca bol v spore úspešný v sume 590,37 eura, čo predstavuje úspech v rozsahu 16,00 % a žalovaný v sume 3.099,50 eura (súd žalobu v tejto časti zamietol), čo je v prepočte úspech v rozsahu 84,00 %, dospel súd k záveru, že po porovnaní ich vzájomného pomeru úspechu a neúspechu, predstavuje úspech žalovaného rozsah 68,00 %. Nakoľko však žalovanému preukázateľne v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli, súd rozhodol, že žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

10. Uvedený rozsudok napadol v celom rozsahu len žalobca domáhajúci sa jeho zmeny tak, aby súd jeho žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal mu voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v plnom rozsahu, a to z odvolacích dôvodov vychádzajúcich z ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP, keď ohľadom výroku I. uviedol, že dôvodom jeho odvolania nie je skutočnosť, že by na priznané plnenie nemal mať nárok, avšak pokiaľ by odvolací súd mal odvolaniu vyhovieť a vyhovieť celej jeho žalobe, nebolo by objektívne možné zlúčiť s už právoplatným prvým výrokom rozsudku súdu prvej inštancie; úroky z omeškania tak ako ich priznal súd prvej inštancie sú totiž určené nesprávne v dôsledku pochybenia v procese zisťovania, či bola predčasná splatnosť úveru vyhlásená platne a že úver je bezúročný a bez poplatkov. Popisujúc skutkový stav sporu ako samotné odvolacie dôvody uviedol nasledovné:

10.1. A) Súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP].

Konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods. 1 písm. d) CSP].

Súd žalobcovi vytkol, že v spore netvrdil a nepreukázal, že žalovaný spĺňal ukazovateľ schopnosti splácať úver. Na základe toho dospel k absurdnému záveru, že žalobca v predkontraktačnej fáze porušil svoje zákonné povinnosti pri skúmaní bonity žalovaného (teda skutkovo a právne uzavrel niečo, čo nebolo ani predmetom dokazovania). Žalobca pritom vo vyjadrení zo dňa 31.5.2024 exaktne popísal ako skúmal bonitu žalovaného a predložil k tomu aj dôkazné prostriedky.

Navyše žalobca už v žalobe uviedol, že si splnil všetky povinnosti vyplývajúce zo ZoSÚ. Žalovaný toto tvrdenie ani postup žalobcu pri skúmaní jeho bonity nepoprel. Naopak bol z hľadiska jeho procesnej obrany pasívny. Procesný postup súdu preto popiera § 151 ods. 1 CSP: „Skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.“. Súd sa nepridržiaval ani ďalších pravidiel civilného sporového konania:

- § 151 ods. 2 CSP: „Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.“.

- § 186 ods. 2 CSP: „Súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, súd neprihliada.“.

V civilnom sporovom konaní majú povinnosť tvrdiť a preukazovať svoje tvrdenia sporové strany. V rozpore s touto fundamentálnou zložkou civilného sporového konania, aktivistický prístup súdu prvej inštancie vyžadoval, aby žalobca „vyvracal“ absentujúcu procesnú obranu žalovaného (suplovanú týmto súdom).

Úlohou súdov nie je ani v spotrebiteľských sporoch aktívne „vyhľadávať“ chybu v ustanoveniach zmluvy alebo v postupe zmluvných strán, ale poskytovať objektívnu ochranu sporovým stranám, ktorých práva boli porušené alebo ohrozené. Opačný prístup narúša postavenie sudcu ako nestranného arbitra a posúva ho smerom k jednej zo sporových strán. O tom svedčí aj relevantná rozhodovacia prax vyšších súdnych autorít:

„aj keď je ochrana spotrebiteľov neoddeliteľnou súčasťou súčasného súkromného práva a postavenie spotrebiteľov je potrebné brať vážne, ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek inštitúty s tým, že táto ochrana je už súčasťou zákonnej normy a už nepotrebuje osobitnú expanzívnu interpretáciu nad rámec interpretačných štandardov vrátane teleologického výkladu. Koncept ochrany spotrebiteľa v klasickom poňatí nie je v napätí s ústavou, ale to neznamená, že je priamo ústavným princípom.“ (nález ÚS SR zo dňa 7.2.2018 PL. ÚS 11/2016-60, publikované v Zbierke nálezov a uznesení ÚS SR pod č. 1/2018; totožne aj ÚS 332/2019, I. ÚS 71/2020, II. ÚS 57/2020).

Žalobca je povinný uviesť v žalobe pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností. Rozsah týchto skutočností Civilný sporový poriadok ani iný procesnoprávny alebo hmotnoprávny predpis (napr. ZoSÚ) explicitne nestanovuje. Rozsah tejto povinnosti možno vymedziť tak, že je žalobca povinný tvrdiť také skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť mu úspech v spore. Tým si splní bremeno tvrdenia, t.j. uviesť rozhodujúce skutočnosti. Zistenie, či žalobca uniesol toto bremeno, je nutné vykonať na podklade hmotnoprávnej úpravy, z ktorej odvodzuje uplatnený nárok. Tvrdenie musí byť natoľko určité, aby mohol súd preskúmať, či na vymedzený skutkový stav možno aplikovať právnu normu, z ktorej majú vyplývať požadované právne následky. Ak skutkové tvrdenia zodpovedajú dotknutej právnej norme, sporová strana uniesla toto procesné bremeno.

Odborná literatúra v tejto súvislosti uvádza, že: „Judikatúra považuje za rozhodujúce skutočnosti údaje, ktoré sú nevyhnutné na to, aby bolo jasné, o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť. Žalobca musí v žalobe uviesť také skutočnosti, ktorými opíše skutok, na základe ktorého uplatňuje svoj nárok, a to v takom rozsahu, ktorý umožňuje jeho jednoznačnú individualizáciu, teda vymedziť predmet konania po skutkovej stránke. Ak neuvedie žalobca v žalobe všetky potrebné tvrdenia, nejde o vadu žaloby, ak v nej opísal aspoň také rozhodujúce skutočnosti, ktorými bol vymedzený predmet konania po skutkovej stránke. Zákon výslovne uvádza, že opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.“ (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. C. H. Beck, Praha 2022, s. 530). V zmysle týchto predpokladov žalobca uviedol v žalobe skutkový a právny základ uplatňovaného nároku: i) vymedzil hmotnoprávny základ vzťahu sporových strán, ii) opísal skutkové okolnosti, ktoré viedli k iniciovaniu súdneho sporu a iii) jednoznačne vymedzil z akých čiastkových nárokov pozostáva žalovaná suma.

V tejto súvislosti zdôrazňujeme, že v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.4.2024 sp. zn. 4Cdo/84/2023 platí, že: „Podľa názoru dovolacieho súdu žalobcovi zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť preukázať dodržanie zákonného procesu skúmania bonity bez relevantnej námietky protistrany; nešlo ani len o rozhodujúce skutkové tvrdenie, z ktorého by žalobca odvodzoval uplatnený nárok. Aj podľa odbornej spisby strana nie je povinná tvrdiť, objasňovať a dokazovať skutočnosti, ktoré nesúvisia s jej procesným postavením a slúžia výlučne procesnému záujmu protistrany (MACUR, J.: Vysvätľovací povinnosť strany nezatíženej dôkazným bremenom v civilnom súdnom řízení. In: Právní rozhledy č. 5/200, s. 200).“.

Vzhľadom na uvedené žalobca nemá povinnosť už v žalobe uvádzať tvrdenia týkajúce sa jeho postupu pri skúmaní bonity dlžníka. Je to výlučne povinnosťou tohto subjektu, aby relevantným spôsobom spochybnil, že žalobca nepostupoval pri skúmaní jeho schopnosti splácať úver v zmysle príslušných ustanovení zákona. Na tom nič nemení ani oprávnenie súdu podľa § 295 CSP, ku ktorému Najvyšší súd SR v citovanom uznesení skonštatoval, že: „Uvedené hodnotenie veci potom legitimizuje právny názor dovolacieho súdu, že v sporoch s ochranou slabšej strany (v spotrebiteľských veciach) pri dokazovaní podľa § 295 CSP porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) nezakladá taký postup súdu, ktorý vykoná komplexné dokazovanie k uplatneným námietkam spotrebiteľa, ale nedokazuje tie skutočnosti, ktoré (na preukázanie alebo vyvrátenie) nenamietla ani jedna zo sporových strán.“.

Súd však nepostupoval správne ani pokiaľ by sme akceptovali záver, že spotrebiteľ nie je povinný poprieť skutkové tvrdenia protistrany a žalobca (obchodník) má aj bez tejto aktivity preukázať, že žalovaný spĺňal ukazovateľ schopnosti splácať úver. Práve vzhľadom na oprávnenie podľa § 295 CSP mal vyzvať žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení, ktoré považoval evidentne za potrebné pre jeho rozhodnutie a nie žalobu bez ďalšieho zamietnuť.

Svedčia o tom aj závery doktríny: „V prípade, že strana neučinila skutková tvrdenia, ohľadne nichž ji tíži subjektívne bremeno tvrdení, nemôže súd rozhodnúť v neprospech strany zatíženej bremenom tvrdení, pokiaľ ji nepoučil, že nevyhládla všetky rozhodné skutočnosti, resp. že její tvrdenia zůstala neúplná, a nevyzval ji k odstráneniu tohoto nedostatku. Tato poučovacia povinnosť, jež je jedním z projevů materiálního vedení řízení, se uplatní nejen při jednání a přípravném jednání (...) ale také v případě, že soud o žalobě rozhoduje bez jednání podle § 115a OSŘ. Nutnost poučení o hrozících nepříznivých následcích pro případ břemena tvrzení totiž plyne ze zákazu překvapivých rozhodnutí soudu, resp. – z opačného uhlu řečeno – z požadavku předvídatelnosti rozhodování. Tento požadavek vyplývá již z principu právní jistoty, která je chráněna jako jeden ze základních principů demokratického právního státu na ústavní úrovni.“ (LAVICKÝ, P.: Důkazní břemeno v civilním řízení soudním. Leges, Praha 2017, s. 79).

Súd namiesto toho vec rozhodol byrokraticky. Takýto prístup úplne popiera základnú úlohu súdov prípadu rozhodovať meritórne, na ktorú apelujú aj najvyššie súdne autority: „predmetom civilného procesu je procesný nárok, ktorý je tvorený predmetom nároku (petitom) a základom nároku, ktorý tvoria právne významné skutočnosti, na ktorých sa zakladá žalobný návrh. Účelom civilného procesu je spory riešiť (rozhodovať ich) a prinášať spravodlivosť, a nie ich odmietajú (teda „nesúdiť“) cez rôzne arbitrárne procedurálne rituály. Sudca by sa vždy mal v prvom rade zaoberať materiálным predmetom sporu, lebo len preto sa vec dostala na súd, aby sa rozhodlo o hmotnom práve.“ (uznesenie NS SR zo dňa 14.4.2021 sp. zn. 9 Cdo 7/2021).

Svojím postupom súd prvej inštancie porušil právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie, a to až na úrovni denegatio iustitiae. Zároveň vykazuje procesný postup súdu vady, ktoré nepochybne mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Napokon, žalobca bol oboznámený s právnym názorom súdu až v samotnom rozsudku (súd ho predtým nevyzval na doplnenie žaloby), v dôsledku čoho pôsobí napadnutý rozsudok aj prekvapivo.

B) Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP]

Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP]

i) Skúmanie schopnosti žalovaného splácať úver

Súd vyhodnotil prejednávajúcu vec tak, že úver poskytnutý žalobcom je bezúročný a bez poplatkov v dôsledku hrubého porušenia povinnosti skúmať bonitu žalovaného s odbornou starostlivosťou. Uvedené má vyplývať z toho, že žalobca nepreukázal, či žalovaný spĺňal ukazovateľ schopnosti splácať úver podľa § 7 ods. 23 ZoSÚ. Súd za účelom zjednodušenia rozhodovacieho procesu preto ad absurdum vychádzal z domnienky, že žalovaný tento ukazovateľ nespĺňal. Okrem toho, že takýto záver ani nemohol vyplývať z dokazovania (nešlo o dokazovanú skutočnosť), je konklúzia o porušení povinností pri skúmaní bonity zo strany žalobcu aj nesprávna.

V podaní zo dňa 31.5.2023 žalobca uviedol ako postupoval pri skúmaní bonity žalovaného:

- deklarovaný príjem žiadateľa (žalovaného) typu invalidný dôchodca v SR banka (žalobca) overila z externého nezávislého zdroja a akceptovala príjem žiadateľa vo výške 286,- EUR,
- v rámci posudzovania mala banka k dispozícii kompletne informácie o úverových záväzkoch žiadateľa (výdavky) zo Spoločného registra bankových informácií,
- žiadateľ si uvádzal rodinný stav rozvedený/á a počet vyživovaných detí 0,
- finančná analýza, platná v tom čase, bola vyhovujúca pre poskytnutie úveru vo výške 2.470,- EUR na 96 mesiacov s mesačnou splátkou 40,22 EUR.

Zároveň k danému podaniu priložil aj:

1. dáta dopytu zo Sociálnej poisťovne zo dňa 11.4.2022, ktoré potvrdili, že žalovaný poberá dôchodok aspoň vo výške 286,- EUR a nemá žiadne zrážky z dôchodku,
2. dáta dopytu zo Spoločného registra bankových informácií zo dňa 11.4.2022 (ktorý obsahuje údaje aj od nebankových subjektov), z ktorých vyplynulo, že žalovaný nemá žiadne ďalšie úvery
3. žiadosť o úver zo dňa 11.4.2022, ktorú vlastnoručne podpísal žalovaný (a ktorá bola vyplnená v spolupráci so zamestnancom žalobcu na základe informácií od žalovaného) a v ktorej deklaroval, že i) má vlastné bývanie, ii) je rozvedený, iii) nemá žiadne vyživované deti, iv) poberá invalidný dôchodok vo výške 286,- EUR, v) nemá žiadne výdavky na splátky iných úverov a vi) nemá zrážky, výživné a iné výdavky.

Na základe týchto údajov žalobca vypočítal ukazovateľ schopnosti splácať úver podľa ustanovení ZoSÚ a opatrenia NBS. Vychádzal pri tom zo sumy životného minima na plnoletú osobu. Postupoval teda v zmysle § 7 ods. 20 písm. b) ZoSÚ, ktorý ukladá veriteľovi povinnosť použiť: „náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť.“. Výšku týchto nákladov bližšie upravuje:

- ustanovenie § 7 ods. 27 ZoSÚ šiesta veta: „Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa.“;
- ustanovenie § 2 ods. 5 opatrenia NBS č. 10/2017 ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (ďalej len „opatrenie NBS“): „Výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa.“.

Napokon nad rozsah životného minima opatrenie NBS ukladá bankám povinnosť pri výpočte rátať s navýšením nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb o 40 % (tzv. buffer), čím sa pokryjú aj výdavky, ktoré nemožno zahrnúť pod životné minimum. Takáto paušalizácia má nahradiť individuálne zisťovanie výdavkov v jednotlivých prípadoch, ktoré je práve pre absenciu verejnomocenských oprávnení prakticky nemožné.

Žalobca na výpočet ukazovateľa schopnosti splácať úver použil nasledujúce položky: i) čistý príjem spotrebiteľa (zistený z jeho vyhlásenia a overený prostredníctvom Sociálnej poisťovne), ii) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má vyživovaciu povinnosť (životné minimum platné od 1.7.2021 na plnoletú osobu, pričom žalobca vychádzal z vyhlásenia žalovaného, že nemá deti, t.j. osoby, voči ktorým by mal vyživovaciu povinnosť), iii) výšku splátky poskytovaného úveru a iv) peňažné záväzky z aktuálnych úverov dlžníka (zistené cez Spoločný register bankových informácií).

Výpočet schopnosti spotrebiteľov splácať úver bol po zohľadnení relevantnej úpravy nasledovný:

Podľa § 2 ods. 1 opatrenia NBS: „Ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa odseku 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa odseku 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítavajú na obdobie jedného mesiaca.“.

V súlade s § 2 ods. 2 opatrenia NBS: „Limit ukazovateľa schopnosti splácať vypočítaného podľa odseku 1 nemôže prekročiť hodnotu 1.“.

V zmysle § 2 ods. 3 opatrenia NBS: „Výdavky na peňažné záväzky spotrebiteľa sa na účely odseku 1 určujú ako súčet a) výšky splátky poskytovaného spotrebiteľského úveru podľa § 7 ods. 20 písm. c) zákona pri zohľadnení odsekov 12 a 13 a § 4 a sumy peňažných záväzkov znižujúcich príjem spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. d) zákona pri zohľadnení odsekov 14 až 21.“.

Podľa § 2 ods. 4 opatrenia NBS: „Celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) zákona sa vypočíta ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať.“.

V súlade s § 2 ods. 5 opatrenia NBS: „Výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety zvýšená o 40 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.

Čistý príjem spotrebiteľa: 286,- EUR

Splátky existujúcich úverov (výdavky na peňažné záväzky): 0,- EUR

Životné minimum na dospelú osobu: 218,06 EUR

Životné minimum na neplnoleté dieťa: 99,56 EUR

Základný vzorec pre výpočet čistého príjmu na účely § 2 ods. 1 opatrenia NBS zníženého o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa odseku 5 opatrenia NBS:

[Príjem žiadateľa – Výdavky žiadateľa – (koeficient počtu spolužadateľov x životné minimum dospeléj osoby + počet detí x životné minimum na dieťa) – (Buffer x (Príjmy – koeficient počtu spolužadateľov x životné minimum dospeléj osoby – počet detí x životné minimum na dieťa))].

Výpočet čistého príjmu na účely § 2 ods. 1 opatrenia NBS zníženého o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa odseku 5 opatrenia NBS v tomto konkrétnom prípade:

67,94 – 27,18

$[286 - 0 - (1 \times 218,06 + 0 \times 99,56) - (40 \% \times (286 - 1 \times 218,06 + 0 \times 99,56))] = 40,76 \text{ EUR}$

Ukazovateľ schopnosti splácať úver podľa § 2 ods. 1 opatrenia NBS (podiel výdavkov na peňažné záväzky a čistého príjmu zníženého o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa odseku 5 opatrenia NBS):

40,22 EUR (splátka poskytovaného úveru) / 40,76 = 0,99 (nižší ako hodnota 1, t.j. v súlade s § 2 ods. 2 opatrenia NBS).

Je vylúčené, aby súd dospel k záveru, že žalobca hrubým spôsobom porušil povinnosť skúmať schopnosť dlžníka splácať úver, ak ako veriteľ postupoval podľa príslušných ustanovení ZoSÚ a opatrenia NBS.

Napokon naznačená úvaha súdu, že žalobca poskytol žalovanému úver tak povediac „naslepo“, bez dôkladného overenia bonity dlžníka vyznieva mimoriadne zarážajúco (až iracionálne). Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, aký zmysel by mal takýto nezodpovedný prístup k výberu dlžníkov pri subjekte, ktorý podniká v oblasti požičiavania peňažných prostriedkov.

ii) Nedodržanie lehoty podľa § 53 ods. 9 OZ

Okrem nesprávneho skúmania bonity, vytkol súd žalobcovi aj pochybenie v rámci vyhlasovania predčasnej splatnosti úveru. Údajne totiž nedodrжал 15-dňovú lehotu podľa § 53 ods. 9 OZ. V zmysle tohto ustanovenia je veriteľ oprávnený vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, ak súčasne upozorní spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Súd nesprávne uzavrel, že pre oprávnenie veriteľa (žalobcu) vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru nie je rozhodujúci moment, keď sa žalovaný objektívne mohol dozvedieť o upozornení podľa § 53 ods. 9 OZ, ale moment, keď mu listina bola doručená.

Súd prvej inštancie pri tom odkázal na čl. 4.3.2 Všeobecných obchodných podmienok účinných od 1.10.2019 a na čl. 7.3 Obchodných podmienok pre spotrebiteľské úvery účinných od 18.6.2021, z ktorých vyplýva, že za deň doručenia (fikcia doručenia) sa považuje pri nedoručenej zásielke deň jej vrátenia do banky. Žalobcovi sa zásielka, obsahujúca upozornenie podľa § 53 ods. 9 OZ, vrátila ako nedoručená dňa 10.2.2023. Preto súd vyvodil, že 15-dňová lehota uplynula až 25.2.2023. Keďže žalobca adresoval žalovanému výzvu na predčasné splatenie úveru už dňa 13.2.2023, postupoval podľa súdu nesprávne. Pre overenie zákonnosti postupu žalobcu pri zosplatení úveru však nie je rozhodujúci moment, keď bolo upozornenie doručené žalovanému (hoci aj fikciou doručenia), tak ako nekorektne uzavrel súd. Ak predstavuje upozornenie veriteľa podmienku sine qua non pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru,

tak určujúcim je okamih, keď nastali právne účinky, ktoré má toto upozornenie vyvolať (začiatok plynutia 15-dňovej lehoty).

Uznesenie NS SR zo dňa 28.1.2011 sp. zn. 5 Cdo 129/2010: „Dôjdením do sféry dispozície možno rozumieť dôjdenie prejavu vôle do takej sféry, v rámci ktorej možno rozumne očakávať, že sa adresát s obsahom danej písomnosti oboznámi (môže objektívne oboznámiť). Posudzovanie situácie z objektívneho hľadiska posilňuje dobromyseľnosť i právnu istotu subjektov právnych vzťahov. Vzhľadom na konkrétnu situáciu je potrebné skúmať, či a ako i (fakticky) nedoručený (adresátom skutočne neprevzatý) prejav vôle pôsobí voči jeho adresátovi. K účinnému doručeniu neprítomnej osobe nie je nevyhnutné, aby sa adresát s prejavom vôle skutočne oboznámil, postačuje, že mal objektívnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle.“

R 4/2021 (z odôvodnenia): „Takto dojednanú fikciu doručenia možno istým spôsobom považovať za nadbytočnú, nakoľko pri doručovaní hmotnoprávnych úkonov sa nevyžaduje reálne prevzatie zásielky adresátom - z toho vyplýva, že aj bez takto dojednanej fikcie doručenia sa bude právny úkon považovať za doručený bez ohľadu na jeho faktické prevzatie, ak dôjde do dispozičnej sféry adresáta. (...). Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t. j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. Dôjdením prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať.“

Ak nedôjde k reálnemu doručeniu listiny platí, že nastávajú účinky s ňou spojené momentom, keď adresát nevyužil objektívnu možnosť oboznámiť sa s jej obsahom. Pri listinných zásielkach doručovaných cez poštový podnik dňom uloženia zásielky na pošte. Od daného momentu nastávajú tzv. pravotvorné účinky danej listiny. V tomto prípade začatie plynutia 15-dňovej lehoty a vznik oprávnenia veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Dojednanie fikcie doručenia je pre počítanie plynutia tejto lehoty nadbytočné a nepoužiteľné.

Žalobca predložil do konania dôkazné prostriedky, z ktorých vyplýva, že upozornenie podľa § 53 ods. 9 (list zo dňa 16.1.2023) a výzvu, ktorou žiadal žalovaného o predčasné splatenie úveru (list zo dňa 13.2.2023) odoslal na adresu trvalého pobytu žalovaného podľa údajov vyplnených v čl. 1.2 zmluvy o úvere.

1. Dňa 17.1.2023 žalobca odoslal žalovanému cez Slovenskú poštu, a.s. list Vec: upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 16.1.2023 na adresu: Nábrežná 101/16, 937 01 Želiezovce. Zo sledovacieho systému zásielok Slovenskej pošty, a.s. vyplýva, že zásielka bola uložená na pošte dňa 19.1.2023 o 13:11 hod., t.j. druhý pracovný deň po jej odoslaní.

Od tohto dňa (19.1.2023 – deň uloženia zásielky na pošte) začala plynúť 15 dňová lehota, po ktorej uplynutí žalobca mohol účinne predčasne zosplatiť úver.

2. Preto dňa 14.2.2023 žalobca odoslal žalovanému cez Slovenskú poštu, a.s. list Vec: výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 13.2.2023, a to na adresu trvalého pobytu žalovaného. Ani túto zásielku si žalovaný neprevzal v odbernej lehote.

Za daných okolností preto žalobca listom zo dňa 13.2.2023 zosplatiť úver riadne a platne.

Navyše, interpretácia právnych úkonov zo strany súdov by mala byť za každých okolností skôr zdržanlivá pri zachovaní princípu preferencie platnosti súkromnoprávnych úkonov. Z tohto dôvodu má prioritu výklad, ktorý vedie k platnosti právneho úkonu, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Neplatnosť právneho úkonu má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Taká prax, keď všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom nezakladajúcim jej neplatnosť, preto nie je ústavne konformná a je v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z čl. 1 Ústavy SR (uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 23.1.2014 sp. zn. IV. ÚS 5/2014).

Princíp Actus interpretandus est potius, ut valeat quam, ut pereat (Ulpianus, Digesta, kniha 45, titul 1, fragment 80), teda „právny úkon treba vykladať skôr tak, aby platil, než aby neplatil“ potvrdzuje aj mnohopočetná judikatúra najvyššieho a ústavného súdu, napríklad 6 MCdo 21/2011, 4 Cdo 132/2007, 4 Cdo 95/2019, 2ObdoV/9/2020, I. ÚS 242/2007, I. ÚS 243/2007, IV. ÚS 340/2012, IV. ÚS 15/2014 alebo I. ÚS 640/2014.

11. Vyjadrenie žalovaného k podanému odvolaniu žalobcu podané nebolo.

12. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP) prejednal vec - odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a prihliadajúc na splnenie podmienok odvolacieho konania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu smerujúce voči čiastočne vyhovujúcemu výroku I. napadnutého rozsudku, je potrebné odmietnuť podľa ustanovenia § 386 písm. b) CSP ako podané neoprávnenou osobou, v dôsledku čoho potom už odvolací súd v tejto časti vecnú správnosť napadnutého (a právoplatného) rozsudku súdu prvej inštancie preskúmať nemohol.

12.1. Podľa § 386 písm. b) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

12.2. Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

13. Odvolací súd môže o podanom odvolaní rozhodnúť aj bez toho, aby skúmal obsah napadnutého rozhodnutia a odvolanie odmietne, ak zistí, že bolo podané oneskorene, bolo podané neoprávnenou osobou, smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné alebo nemá náležitosti podľa § 363 CSP, ak pre vady odvolania nie je možné v odvolacom konaní pokračovať. V odvolacom konaní sa uplatňuje dispozičná zásada, ktorá znamená, že odvolacie konanie môže byť začaté len na návrh. Podanie odvolania je procesným úkonom strany, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané. Po podaní odvolania inou než oprávnenou osobou odvolací súd musí odvolanie odmietnuť v zmysle § 386 písm. b) CSP. Civilný sporový poriadok priznáva právo na podanie odvolania predovšetkým stranám sporu. Aby podané odvolanie vyvolalo zamýšľané následky, t. j. aby došlo k jeho vecnému prejednaniu odvolacím súdom, musí spĺňať všetky podmienky predpísané zákonom, ktoré možno rozdeliť na objektívne podmienky, ktorými sú prípustný predmet odvolania, včasnosť podania odvolania a náležitosti odvolania, a subjektívne podmienky, medzi ktoré patrí osoba oprávnená na podanie odvolania. V súvislosti so subjektívnou podmienkou, týkajúcou sa osoby oprávnenej na podanie odvolania, možnosť podania odvolania prislúcha len tej strane, ktorej bola rozhodnutím spôsobená ujma na jej právach. Pod ujmu treba rozumieť ujmu formálnu aj materiálnu. Pod formálnou ujmu sa rozumie odchylenie výroku od rozhodnutia od posledného podaného návrhu účastníka urobeného vo veci samej, a to k jeho nevýhode, pričom sa navzájom porovnáva ich obsah a rozsah. Meradlom pre posúdenie otázky, či je tu alebo nie je možnosť ujmy, je teda návrh, ktorý strana urobila v konaní na súde prvej inštancie. Materiálna ujma sa určuje tým, či vydané rozhodnutie svojím obsahom znevýhodňuje osobu podávajúcu opravným prostriedok, t. j. či právne účinky rozhodnutia zhoršujú jej právne postavenie (zúžením jej práv, rozšírením jej povinností) a či preto u nej existuje možnosť požadovať na súde vyššej inštancie odchylné rozhodnutie vo svoj prospech.

14. Odvolací súd zaberajúc sa odvolaním žalobcu vzhliadol, že žalobca v odvolaní výslovne vymedzil, že napáda rozsudok súdu prvej inštancie aj v časti výroku I., ktorým súd prvej inštancie vyhovel jeho nároku a žalovaného zaviazal k úhrade sumy vo výške 590,37 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 24,31 eura od 16.03.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.04.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.05.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.06.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.07.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.08.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.09.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.10.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.11.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.12.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.01.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.02.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.03.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.04.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.05.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.06.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.07.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.08.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.09.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.10.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.11.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.12.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.01.2025 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Ako je z vyššie citovaného výroku I. súdu prvej inštancie zrejmé, týmto výrokom súd prvej inštancie vyhovel časti uplatneného nároku žalobcu. Žalobca v podanom odvolaní odôvodnil podanie odvolania aj voči výroku I. tým, že v prípade ak odvolací súd vyhovie jeho odvolaniu a zmení napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie (aj ohľadom zamietajúceho výroku II. – poznámka odvolacieho súdu) tak, že jeho nároku v celom rozsahu vyhovie, uvedené by nebolo objektívne možné (zlučiteľné) už s právoplatným výrokom I. K uvedenému dospel na podklade toho, že úroky z omeškania tak ako ich súd prvej inštancie priznal vo výroku I. sú určené nesprávne, v dôsledku pochybenia v procese

zistovania ohľadom toho, či bola predčasná splatnosť úveru vyhlásená platne a či je úver bezúročný a bez poplatkov.

15. Odvolací súd zaoberajúc sa odvolacou argumentáciou žalobcu v danom prípade považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že v zmysle ustanovenia § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Pre prípad, že by odvolanie podala strana, ktorej bolo čiastočne vyhovené, takáto strana (ak sa nejedná o závislý výrok podľa § 379 písm. a) CSP) je oprávnená podať odvolanie voči zvyšnej časti jej nároku, ktorému vyhovené nebolo. Ak však podá odvolanie aj voči výroku, ktorým sa jej čiastočne vyhovel, toto odvolanie musí byť v danej časti podľa § 386 písm. b) CSP odmietnuté ako podané neoprávnenou osobou (ako je tomu i v konkrétnom prípade). Z povahy odvolania ako riadneho opravného prostriedku vyplýva, že odvolanie môže podať len ten účastník, ktorému nebolo rozhodnutím súdu prvej inštancie v celom rozsahu vyhovené, prípadne ktorému bola rozhodnutím spôsobená iná určitá ujma na jeho právach. Rozhodujúci je pritom výrok rozhodnutia súdu, pretože existenciu novej ujmy možno hodnotiť len z procesného hľadiska. Pri tomto hodnotení sa neprihliada na subjektívne presvedčenie účastníka konania, ale na objektívnu skutočnosť, že rozhodnutím súdu mu bola spôsobená určitá ujma, ktorú možno odstrániť zrušením alebo zmenou napadnutého rozhodnutia (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Cdo 215/2010).

16. Odvolací súd v súvislosti s argumentáciou žalobcu, ktorý odôvodnil podanie odvolania aj voči výroku I. (právoplatnosť, ktorého sám v odvolaní konštatoval) nesprávne určenými úrokmi z omeškania, uvádza, že v danom prípade, ak by došlo k prípadnému zrušeniu, alebo zmene (tiež napádaného) zamietajúceho výroku II., resp. pre prípad, že by sa nároku žalobcu vyhovel aj vo zvyšnom rozsahu, uvedené by nebránilo samostatnej existencii výroku I. s tým, že vo zvyšnej časti (ďalším výrokom/výrokmi) by súd rozhodol o ostatnom nároku žalobcu, ktorý nebol zohľadnený vo výroku I. Príkladom možno uviesť, že ak si žalobca žalobou uplatnil istinu vo výške 2.401,06 eura a súd mu ju priznal vo výroku I. len vo výške 590,37 eura, tak pre prípad jeho následného úspechu mu súd ďalším výrokom môže priznať nárok aj na zvyšnú časť istiny. Rovnako tak v prípade ak súd prvej inštancie priznal žalobcovi úroky z omeškania od splatnosti jednotlivých splátok pochádzajúcich zo sumy 590,37 eura (ako aj je to vymedzené v citovanom výroku I), avšak žalobca si nárok na úroky z omeškania uplatnil odo dňa 14.02.2023, pre prípad jeho úspechu vo vyšnej časti nároku (resp. pre prípad ak by súd zmenil svoj názor a vyhlási, že žalobca bol oprávnený k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru), mu súd môže zohľadniť a priznať zvyšné úroky z omeškania za časové obdobia, za ktoré tak vo výroku I. neučinil. Napríklad ak súd prvej inštancie v časti výroku I. žalovaného voči žalobcovi zaviazal k úhrade sumy vo výške „590,37 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 24,31 eura od 16.03.2023 do zaplatenia, ...“, tak v prípade, ak súd dospeje k záveru o dôvodnosti celkového nároku žalobcu ďalším výrokom mu môže priznať (zostatkový nárok na úroky z omeškania) úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 24,31 eura od okamihu jeho uplatnenia t. j. od 14.02.2023 do 16.03.2023 (tzv. dorátanie úroku z omeškania) s tým, že za obdobie od 16.03.2023 už tento nárok priznal žalobcovi vo výroku I.

17. S ohľadom na vyššie uvedené dôvody, odvolací súd vyhodnotil, že výrok I., ktorým súd prvej inštancie čiastočne žalobe žalobcu vyhovel, nie je výrokom v neprospech žalobcu, z dôvodu čoho žalobca nebol oprávnený uplatniť odvolanie voči uvedenému výroku a preto jeho odvolanie je potrebné podľa § 386 písm. b) CSP odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou s poukazom na ustanovenie §359 CSP. Napokon odvolací súd poznamenáva, že výrok I. nebol napadnutý odvolaním žalovaného, a preto tento nadobudol právoplatnosť a nemôže byť predmetom prieskumu v rámci riadneho opravného prostriedku – odvolania.

18. Odvolací súd zaoberajúc sa ďalej odvolaním žalobcu v časti, v ktorej smeruje voči zamietajúcejmu výroku II. po zistení, že odvolanie bolo v tejto časti podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) aj v tejto časti odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné, resp. dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku II. je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec súdu prvej inštancie vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18.1. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v

takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

18.2. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

19. Z obsahu spisu vyplynulo, že predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie istiny vo výške 2.401,06 eura, zmluvného úroku v sume 1.252,81 eura, úroku z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy vo výške 2.401,06 eura od 14.02.2023 do zaplatenia, nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 36 eur, ako aj nároku na náhradu trov konania. Žalobca v žalobe dôvodil tým, že dňa 11.04.2022 uzatvoril so žalovaným Zmluvu o úvere č. 2294627846 (ďalej ako „zmluva o úvere“), na podklade ktorej žalovanému poskytol spotrebiteľský úver vo výške 2.470 eur s tým, že splatnosť bola dojednaná vždy v 15. deň v mesiaci. Žalovaný poskytnutý úver nesplácal riadne a včas, v dôsledku čoho žalobca ku dňu 13.02.2023 vyhlásil mimoriadnu (predčasnú) splatnosť spotrebiteľského úveru a požiadal žalovaného o okamžité splatenie celého zostatku úveru. Žalobca uviedol, že mimoriadnu splatnosť úveru vyhlásil pre splátku splatnú ku dňu 15.10.2022, pre ktorú bol žalovaný v omeškaní viac ako 3 mesiace s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

20. Odvolací súd opätovne uvádza, že súd prvej inštancie o nároku uplatnenom žalobcom rozhodol odvolaním napadnutým rozsudkom (bližšie definovaným v záhlaví tohto rozhodnutia), ktorým vo výroku I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 590,37 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 24,31 eura od 16.03.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.04.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.05.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.06.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.07.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.08.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.09.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.10.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.11.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.12.2023 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.01.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.02.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.03.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.04.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.05.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.06.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.07.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.08.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.09.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.10.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.11.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.12.2024 do zaplatenia, zo sumy 25,73 eura od 16.01.2025 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo výroku II. zvyšný nárok žalobcu zamietol. Výrokom III. rozhodol, že žalovanému sa voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

21. V rámci odôvodnenia súd prvej inštancie zaoberajúc sa skúmaním bonity zo strany žalobcu ako veriteľa pred poskytnutím spotrebiteľského úveru žalovanému dospel k záveru, že žalobca nepreukázal dodržanie postupu podľa § 7 ods. 23 zákona č. 129/2010 Z. z., pričom podľa § 7 ods. 16 daného zákona je veriteľ povinný vynaloženie odbornej starostlivosti hodnoverne preukázať. Konštatoval, že žalobca v konaní nepreukázal, že by na strane spotrebiteľa (žalovaného) preskúmaval limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu. Z uvedeného dôvodu vyhodnotil, že žalobca porušil svoju povinnosť plynúcu mu z ustanovenia § 7 ods. 23 zákona č. 129/2010 Z. z., čo v zmysle ustanovenia § 11 ods. 2 daného zákona sa považuje za hrubé porušenie povinností a čo má za následok nie len nastúpenie zákonnej sankcie v podobe bezpoplatkovosti a bezúročnosti poskytnutého úveru, ale aj sankcie v podobe nemožnosti požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Napokon súd prvej inštancie dospel k záveru o nemožnosti žalobcu požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru aj z dôvodu, že vyhodnotil, že v danom prípade žalobca nedodrжал lehotu 15 dní podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a teda že ešte pred jej uplynutím vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Poukázal na to, že žalobca listom zo dňa 16.01.2023 upozornil žalovaného, že s planením pohľadávky je v omeškaní viac ako 3 mesiace s tým, že táto výzva bola podaná na poštovú prepravu dňa 17.01.2023. V tejto súvislosti poukázal na bod 4.3.2 Všeobecných obchodných podmienok účinných ku dňu 01.10.2019, v ktorom bola dojednaná fikcia doručenia v tom zmysle, že v prípade korešpondencie doručovanej poštou sa zásielka považuje za doručení v deň jej vrátenia do banky, ak sa vrátila z dôvodu jej neprevzatia v odbornej lehote. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie vyhodnotil, že žalovaný je povinný žalobcovi zaplatiť titulom poskytnutého úveru len splatné splátky požičanej istiny, pričom vzhladol do úvahy len

mesačné splátky splatné ku dňu vyhlásenia rozhodnutia (v úhrnnej sume 849,09 eura) a zohľadnil (odčítal od sumy 849,09 eura) platby už žalovaným vykonané (v sume 258,72 eura), z dôvodu čoho žalovaného zaviazal k úhrade voči žalobcovi na sumu 590,37 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8 % ročne z jednotlivých splátok (tak ako uviedol vo výroku I. napadnutého rozsudku).

22. Žalobca v podanom odvolaní poukazujúc na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP namietal, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, tiež že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

23. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký (medzi jeho zložky možno zaradiť najmä právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia). Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé s tým, že konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania (vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.).

24. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t. j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je vymedzený vadami konania, ktorými sú všetky vady s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v § 389 CSP, ktoré spočívajú v chybnom postupe súdu, napr. pri dokazovaní (ak pri vykonávaní dokazovania nebolo postupované v súlade s príslušnými ustanoveniami), pri posudzovaní procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), v chybnom poučovaní účastníkov a v ďalších nedostatkoch jeho činnosti, ku ktorým došlo počas konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom tieto vady nie sú samy o sebe (bez ďalšieho), ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušenia predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

25. K nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 až § 194 CSP.

26. Ďalej žalobca tvrdil, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

27. Žalobca v podanom odvolaní konkrétne namietal, že vo vyjadrení zo dňa 31.05.2024 exaktne popísal ako skúmal bonitu žalovaného a za tým účelom predložil aj dôkazné prostriedky. Poukázal na uznesenie

Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.04.2024 sp. zn. 4Cdo/84/2023, podľa ktorého žalobcovi zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť preukázať dodržanie zákonného procesu skúmania bonity bez relevantnej námietky protistrany, keď nešlo ani len o rozhodujúce skutkové tvrdenie, z ktorého by žalobca odvodzoval uplatnený nárok. Žalobca zastal názor, že nebolo správnym postupom súdu prvej inštancie, keď neakceptoval záver, že spotrebiteľ nie je povinný poprieť skutkové tvrdenia protistrany a zároveň zastal názor, že súd prvej inštancie ho mal vyzvať podľa § 295 CSP k doplneniu skutkových tvrdení, ohľadom bonity, ktoré považoval evidentne za rozhodujúce a nie žalobu bez ďalšieho zamietnuť. Žalobca následne v podanom odvolaní poukázal na dokumenty (dôkazy), ktoré v súvislosti s preukazovaním v konaní predložil, resp. v odvolaní popísal ako postupoval pri skúmaní bonity žalovaného.

28. Odvolací súd zaoberajúc sa vyššie nastolenou odvolacou argumentáciou žalobcu primárne považuje za potrebné uviesť, že súd prvej inštancie dospel k správne právnemu názoru, že v danom prípade právny vzťah vzniknutý medzi stranami sporu zo zmluvy o úvere je vzťahom spotrebiteľským a zároveň úver poskytnutý žalobcom žalovanému je spotrebiteľským úverom, v dôsledku čoho na daný vzťah dopadá zákon č. 129/2010 Z. z. Rovnako tak odvolací súd za správny vyhodnotil i postup súdu prvej inštancie, ktorý sa zaoberal otázkou skúmania výšky odplaty za poskytnutý úver, z hľadiska tohto, či táto odplata neprekračuje najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade neprekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty. Rovnako tak za správny hodnotí i postup súdu prvej inštancie, ktorý sa zaoberal tým, či zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky obligatórne náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Následne sa odvolací súd zaoberal (s ohľadom na odvolaciu argumentáciu žalobcu) tým, či súd prvej inštancie správne právne posúdil otázku skúmania bonity žalovaného žalobcom v období pred poskytnutím úver v zmysle § 7 a nasl. zákona č. 129/2010 Z. z. a teda, či správne súd prvej inštancie vyhodnotil bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru a nemožnosť veriteľa prikrčiť k mimoriadnej (predčasnej) splatnosti úveru ako zákonný následok nedodržania ustanovení o skúmaní bonity s poukazom na § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Inak povedané odvolací súd sa zaoberal tým, či žalobca podľa § 7 ods. 16 daného zákona ako veriteľ hodnoverne preukázal vynaloženie odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity žalovaného.

29. Odvolací súd poukazuje na to, že z obsahu spisu vyplynulo, že Okresný súd Banská Bystrica (upomínací súd) vyzval žalobcu k preukázaniu toho, že pred poskytnutím úveru bola s odbornou starostlivosťou preverená schopnosť spotrebiteľa splácať úver s poukazom na ustanovenie § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. (č. I. 45). Žalobca na výzvu súdu doručil vyjadrenie (č. I. 49), v ktorom poukázal na dôkazy, na podklade ktorých hodnotil bonitu žalovaného pred poskytnutím úveru a tieto dôkazy pripojil ako prílohy. Žalobca predložil Žiadosť žalovaného poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa 11.04.2022 (č. I. 50 až 51), dokument s názvom „Dáta dopytu“ zo dňa 11.04.2022, ktorým si dopytom na Sociálnu poisťovňu overil informácie získané zo strany žalovaného (č. I. 52) a tiež predložil listinu s názvom „Výpis z registra klientských informácií“ vyhotovenú dňa 11.04.2022 (č. I. 53), na základe ktorej zisťoval, či má žalovaný poskytnuté iné úvery a prípady v akej výške a či sú tieto k uvedenému skúmaniu aktívne, alebo nie. Na podklade uvedeného upomínací súd vydal platobný rozkaz, ktorý sa však nepodarilo doručiť žalovanému a keďže žalobca doručil súhlas s pokračovaním v konaní, vec bola postúpená miestne príslušnému súdu t. j. súdu prvej inštancie, ktorý vydal napadnutý rozsudok. Vyššie uvedené konštatoval i súd prvej inštancie (pozri bod 57. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia). Napriek uvedenému však súd prvej inštancie zaujal názor, že žalobca v konaní netrvdil a ani nepreukázal dodržanie ustanovenia § 7 ods. 23 zákona č. 129/2010 Z. z., čo podľa súdu prvej inštancie znamenalo, že žalobca si nespĺnil svoju povinnosť hodnoverne preukázať skúmanie bonity podľa § 7 ods. 16 zákona č. 129/2010 Z. z. Odvolací súd v danom prípade považuje za potrebné prisvedčiť odvolateľovi v tom, že v prípade ak mal súd prvej inštancie pochybnosti ohľadom splnenia povinnosti žalobcu skúmať bonitu žalovaného nič mu nebránilo v tom, aby vyzval žalobcu na preukázanie toho, ako konkrétne uskutočnil výpočet DSTI - limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (vzorec pre výpočet DSTI predstavuje pomer výdavkov na jednej strane a na druhej strane príjem mínus náklady na zabezpečenie základných životných potrieb). Samotná skutočnosť, že veriteľ v konaní doložil všetky listinné dôkazy, z ktorých jednoznačne vychádzal pri skúmaní bonity žalovaného, avšak neuviedol ako v rozhodnom období vykonal prepočet DSTI, ešte samotné podľa názoru odvolacieho súdu nemôže znamenať, že by veriteľ hodnoverne nepreukázal vynaloženie odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity spotrebiteľa. Napokon aj znenie ustanovenia § 7 ods. 16 zákona č. 129/2010 Z. z., predpokladá hodnoverné preukázanie skúmania bonity, nie však uvedenie konkrétneho výpočtu, ktorým sa v rozhodnom období veriteľ riadil. Inak povedané, podľa názoru odvolacieho súdu nič nebránilo

súdu prvej inštancie vykonať dopyt na žalobcu ohľadom uvedenia konkrétneho výpočtu DSTI, prípadne uskutočnenia prepočtu DSTI súdom za účelom zistenia, či žalobca ako veriteľ poskytol úver v rámci dodržania zákonných limitov zaťaženia spotrebiteľa, ktoré zistenie vlastne predstavuje účel zákonnej úpravy skúmania bonity. Odvolací súd uvádza, že i upomínací súd pred vydaním platobného rozkazu vyzval žalobcu k preukázaniu skúmania bonity a keďže následne po zdokladovaní uvedeného žalobcom vydal platobný rozkaz možno usudzovať, že uvedené dokladovanie/preukázanie bonity žalobcom vyhodnotil za dostačujúce.

30. Napokon odvolací súd v tejto súvislosti považuje za nutné poznamenať, že za bežnú prax súdov v spotrebiteľských sporoch možno považovať tiež prípady ak si súdy nie sú isté posúdením a hodnou RPMN, vykonajú dopyt (bez návrhu) za týmto účelom na Národnú banku Slovenska, ktorá zhodnotí uvedené a poskytne vysvetlenie a prepočet RPMN. Obdobne by bolo možné pristupovať i k otázke skúmania bonity veriteľom a preukazovaním uvedeného v súdnom konaní, ak si súd nie je istý naplnením predpokladu podľa § 7 a nasl. zákona č. 129/2010 Z. z. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade sa javí ako neprimerane prísne sankcionovať veriteľa následkami ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., napriek tomu, že v konaní pred súdom predložil všetky dôkazy, na podklade ktorých hodnoverne vychádzal pri skúmaní bonity, na ktoré však súd prvej inštancie prihliadol, avšak nezohľadnil závery z nich plynúce. Odvolací súd uvádza, že úlohou súdu je hodnotenie dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, čo však súd prvej inštancie v danom prípade nenaplnil. Napokon ustanovenie § 295 CSP resp. uskutočnenie výzvy na veriteľa ohľadom preukázania hodnotenia DSTI tiež možno považovať za dôkaz, ktorý strana konania nenavrhol a ktorý môže súd vykonať, ak to považuje za nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, ako správne argumentoval žalobca. V takomto prípade je súd povinný takýto dôkaz aj bez návrhu obstaráť alebo zabezpečiť.

31. Napokon súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia konštatoval, že v danom prípade veriteľ hrubo porušil povinnosť podľa § 7 ods. 23 zákona č. 129/2010 Z.z., v dôsledku čoho sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Tu odvolací súd (obiter dictum – nad rámec veci) považuje za potrebné upriamiť pozornosť na tretiu vetu daného ustanovenia, podľa ktorej sa za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Odvolací súd sa nemohol stotožniť s tým, že by v danom prípade vôbec bolo naplnené zákonné ustanovenie o hrubom porušení skúmania bonity veriteľom, keďže ako už bolo vyššie uvedené a ako i súd prvej inštancie konštatoval žalobca v konaní predložil listinné dôkazy, z ktorých vychádzal pri skúmaní bonity. Z uvedeného dôvodu nie je možné vysloviť, že by veriteľ posudzoval bonitu bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

32. S ohľadom na vyššie uvedené, odvolací súd postup súdu prvej inštancie, ktorý síce prihliadol na listinné dôkazy predložené žalobcom ohľadom skúmania bonity (v bode 57. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia konštatoval, že tieto žalobca do spisu doložil), avšak tieto dôkazy nijako nevyhodnotil, a napokon si ani nevyžiadal prípadne nejaké ďalšie stanovisko v tomto ohľade od žalobcu (ohľadom rozhodujúcej skutočnosti), hoci na to bol oprávnený v zmysle § 295 CSP, a len s odkazom na nedodržanie § 7 ods. 16 zákona č. 129/2010 Z. z. sankcionoval žalobcu následkami (pre nedostatok skúmania bonity) uvedenými v ustanovení § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., nemožno považovať za správny. Respektíve, v danom prípade súd prvej inštancie sankcionoval veriteľa následkami § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. bez toho, aby reálne vyhodnotil postup veriteľa pri skúmaní bonity spotrebiteľa, hoci veriteľ predložil v konaní potrebné listinné dôkazy za týmto účelom. Je nutné zdôrazniť, že nie je úlohou strany sporu hodnotiť dôkazy, ale naopak uvedené je úlohou a doménou súdu. Z vyššie uvedeného dôvodu teda odvolací súd vyhodnotil odvolaciu argumentáciu žalobcu za dôvodnú a tým postup súdu prvej inštancie za nesprávny, čím došlo k naplneniu namietaného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Z dôvodu uvedeného, tiež odvolací súd vyhodnotil za predčasný právny názor súdu prvej inštancie ohľadom nemožnosti žalobcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru ako i záveru o bezúročnosti s bezpoplatkovosťou úveru (§ 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.).

33. Žalobca taktiež v podanom odvolaní vyjadril nesúhlas s právnym názorom súdu prvej inštancie, že pre oprávnenie veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru nie je rozhodujúci moment, kedy sa

žalovaný objektívne mohol dozvedieť o výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ale moment kedy sa táto listina považovala za doručенú podľa fikcie doručenia dojednanej v bode 4.3.2 Všeobecných obchodných podmienok (ďalej ako „VOP“). Podľa uvedeného bodu VOP sa za deň doručenia pri nedoručenej zásielke považuje deň jej vrátenia do banky. Súd prvej inštancie aplikujúc na prejednávánú vec vyššie uvedený bod VOP vyhodnotil, že výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (ktorú žalobca dal na poštovú prepravu dňa 17.01.2023, ktorá bola uložená na pošte v mieste bydliska adresáta odo dňa 19.01.2023 a ktorá sa následne v dôsledku je neprevzatia žalovaným vrátila žalobcovi ako nedoručená dňa 10.02.2023) sa považuje za doručенú ku dňu 10.02.2023, a teda až od tejto lehoty plynie 15 dňová lehota v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorá uplynula najneskôr dňa 25.02.2023. Z uvedeného dôvodu vyhodnotil, že ak žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 13.02.2023 učinil tak skôr ako uplynula 15 dňová lehota podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, z dôvodu čoho nedošlo k platnému mimoriadnemu zosplateniu úveru.

34. Odvolací súd zaoberajúc sa vyššie nastolenou námietkou žalobcu, primárne považuje za potrebné dať do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 zo dňa 15.12.2020, ktorý bol zverejnený v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod č. R 4/2021, v ktorom sa dovolací súd zaoberal otázkou doručovania hmotnoprávných právnych úkonov. Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí konštatoval, že v právnej praxi sa zvyknú v súvislosti s doručovaním právnych úkonov a iných listín v zmluvách používať dojednania upravujúce tzv. fikciu doručenia, podľa ktorej sa zásielka považuje za doručенú bez ohľadu na to, či doručenie (v zmysle faktického prevzatia zásielky) bolo reálne vykonané. Uviedol, že v tomto smere možno rozlišovať dve situácie fikcie doručenia, a to prípad keď sa zásielka považuje za doručенú uplynutím vopred určených dní odo dňa jej odoslania, a druhý prípad, keď sa zásielka považuje za doručенú dňom jej vrátenia odosielajúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. Odvolací súd sa následne zamerl na právny názor vyjadrený najvyšším súdom v súvislosti s druhým prípadom dojednania fikcie doručenia t. j. prípad, keď sa zásielka považuje za doručенú dňom jej vrátenia odosielajúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. Pri druhom spôsobe dojednania fikcie doručenia uviedol, že takto dojednanú fikciu doručenia možno istým spôsobom považovať za nadbytočnú, nakoľko pri doručovaní hmotnoprávných úkonov sa nevyžaduje reálne prevzatie zásielky adresátom, keď z toho vyplýva, že aj bez takto dojednanej fikcie doručenia sa bude právny úkon považovať za doručенý bez ohľadu na jeho faktické prevzatie, ak dôjde do dispozičnej sféry adresáta. Zdôraznil, že koncepcia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylnou od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Konštatoval, že z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré neprípúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nebanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu poukázal na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Tiež vyjadril, že je teda vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.

35. Odvolací súd tiež uvádza, že pri doručovaní právnych úkonov a iných právnych aktov je potrebné rozlišovať medzi doručovaním hmotnoprávných úkonov a procesnoprávnym doručovaním. Tieto druhy doručovania písomností majú svoje osobitosti pokiaľ ide o účinnosť doručenia a zavŕšenie procesu perfektosti a vyvolania zamýšľaných právnych dôsledkov právneho úkonu (aktu). Zásadný rozdiel spočíva v určení okamihu, kedy sa určitá písomnosť považuje za účinne doručенú čo má významný vplyv predovšetkým na posudzovanie začiatku plynutia lehôt (napr. výpovedné doby, prekluzívne lehoty, lehota na plnenie od právoplatnosti rozhodnutia) a iných právnych skutočností (nadobudnutie právoplatnosti

rozhodnutia). V danom prípade výzvu podľa § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka je možné jednoznačne vyhodnotiť ako hmotnoprávny úkon (je zakotvená v hmotnoprávnom predpise- nič nenasvedčuje je možnému procesnoprávnemu charakteru), z dôvodu čoho, poukazujúc na vyššie vyjadrený právny názor Najvyššieho súdu SR, dospel odvolací súd k záveru (ktorý prezentoval i odvolateľ), že v danom prípade bolo nevyhnutné rešpektovať kogentnú právnu úpravu ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a teda vychádzať z teórie dôjdenia hmotnoprávneho úkonu do dispozičnej sféry adresáta, resp., z toho, že úkon vyvoláva želané účinky od okamihu jeho dôjdenia do sféry dispozície adresáta. Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok.

36. V prípade nemožnosti odchýlenia sa od kogentného ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, odvolací súd súhlasí s argumentom žalobcu, že dojednanie fikcie doručenia listinnej zásielky v bode 4.3.2 VOP je nadbytočné, resp. pre prípad doručenia výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je takéto zmluvné dojednanie vylúčené. Zároveň odvolací súd zastáva názor, že dojednanie fikcie doručenia vo vyššie spomenutom bode VOP predstavuje len všeobecnú úpravu (dojednanie) pre doručovanie akejkolvek listinnej zásielky, keď konkrétne pre prípad doručovania hmotnoprávneho úkonu (ako je výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) platí vyhradená aplikácia kogentnej úpravy § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a teda zohľadnenie teórie dôjdenia zásielky do dispozičnej sféry adresáta, od ktorého okamihu je táto spôsobilá vyvolať želané účinky. Ako aj najvyšší súd vo vyššie definovanom rozhodnutí uviedol účelom kogentnosti spomínaného ustanovenia Občianskeho zákonníka je dôraz na požiadavku právnej istoty ako na strane adresáta hmotnoprávneho úkonu, tak aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť (mal objektívnu možnosť tak učiniť), ale zároveň je nutné chrániť aj právnu istotu odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (objektívnu príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný okamihom dôjdenia do sféry jeho dispozície s tým, že pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil.

37. Odvolací súd aplikujúc vyššie uvedené právne závery na konkrétny prípad dospel k zhodnému názoru ako prezentoval žalobca v odvolaní, v zmysle ktorého výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorú žalobca podal na poštovú prepravu dňa 17.01.2023 začala vyvolávať právny účinky sledované v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka okamihom jej dôjdenia do sféry dispozície žalovaného s tým, že za tento okamih možno považovať deň kedy bola táto zásielka uložená na pošte v mieste bydliska adresáta t. j. odo dňa 19.01.2023. Ak teda žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 13.02.2023, vyhlásenie mimoriadnej splatnosti mohlo naplniť podmienky § 53 ods. 9, tiež i § 565 Občianskeho zákonníka. Z vyššie prezentovaného názoru teda neplynie záver, že v danom prípade pre vadné doručenie došlo k neplatnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, a teda právny názor súdu prvej inštancie o nemožnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru žalobcom nie je možné pre tento prvoinštančný súdom uvádzaný dôvod považovať za správny a súladný s aktuálne platnou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít.

38. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd vyhodnotil odvolanie žalobcu v časti, v ktorej smeruje voči zamietajúcemu výroku II. napadnutého rozsudku za dôvodné, a tým napadnutý rozsudok v uvedenej časti za nesprávny, resp. predčasný. Odvolací súd sumarizuje, že v danom prípade sa stotožnil s argumentáciou žalobcu ohľadom nesprávneho právneho názoru súdu prvej inštancie ohľadom toho, že žalobca nepreukázal dodržanie ustanovenia § 7 ods. 23 zákona č. 129/2010 Z. z., a teda hodnoverne nepreukázal vynaloženie jeho odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity žalovaného v dôsledku čoho nebol oprávnený k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru a pre hrubé porušenie uvedenej povinnosti nemal nárok ani na úroky a poplatky úveru. Tiež sa odvolací súd stotožnil s odvolacou námietkou žalobcu ohľadom nemožnosti aplikácie fikcie doručenia podľa bodu 4.3.2 VOP na výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pre nevyhnutnosť aplikácie kogentnej úpravy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakotvujúcej účinnosť právneho úkonu okamihom dôjdenia do sféry dispozície adresáta. S ohľadom na uvedené odvolací súd uzatvára, že v danom prípade bolo nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti zamietajúceho výroku II. podľa § 389 ods. 1 psím. b) v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie vrátane závislého výroku o nároku na náhradu trov konania

(§ 379 písm. a/ CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie viazaný záväzným názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), opätovne posúdi nárok uplatnený žalobcom vrátane platnosti zosplatnenia pri danom obsahu výzvy zo dňa 16.1.2023(vid' uznesenie NS SR 6Cdo/152/2022 zo dňa 13.02.2025), prihliadne na dôkazy predložené žalobcom ohľadom skúmania bonity a závery z nich plynúce vyhodnotí v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP a čl. 15 CSP. Taktiež súd prvej inštancie sa bude zaoberať i námietkami a argumentmi žalobcu uvedenými v podanom odvolaní. Odvolací súd obiter dictum dáva súdu prvej inštancie do pozornosti, že - pre prípad, ak by dospel k záveru o dôvodnosti nároku žalobcu vo zvyšnej časti predmetu konania - je potrebné, aby zohľadnil výrok I. (voči ktorému odvolací súd odvolanie žalobcu odmietol), resp. nárok tam priznaný, voči zvyšnému (doposiaľ) nepriznanému nároku v porovnaní s nárokom žalobcu uplatnenom v žalobe (k uvedenému sa odvolací súd príkladom vyjadril v časti posudzovania odvolania žalobcu smerujúceho voči výroku I). Rozhodnutie odôvodní zákonným spôsobom tak, aby bolo v súlade s § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

39. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď svoje rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).